

Delkursbeskrivning: Ämnesdidaktik (Geografi) UCG33K, 7,5 hp, inom Skolan i samhället, HT21

Delkursperiod: 1/11 – 12/11 + 16/12 – 14/1 (2022)

Start: 1/11 2021 (se vidare i schemalänk)

Delkursansvarig: Gunilla Granath Zillén, gunilla.granath-zillen@hsd.su.se

Studievägledning nås på: studievagledning@hsd.su.se

Administratör på delkursen är Maria-Letizia Priscilli: studieadmin@hsd.su.se

Välkomna till delkursen ämnesdidaktik med inriktning geografi inom Skolan i samhället. *De första två seminarierna i delkursen berör läroplansteori, kunskap och mer allmändidaktiska frågor. Resterande delkurs kommer att ha geografididaktik i fokus och undervisande lärare är där Gunilla Granath Zillén.*

Delkursens innehåll

Delkursen kommer i huvudsak att behandla följande frågeställningar;

- Hur gör vi skolans styrdokument till undervisning? (om läroplan, ämnesplaner och kursplaner i teori och praktik)
- Hur utvecklar vi elevers ämneskunnande? (om ämnesdidaktikens begrepp, redskap och frågeställningar som reflektionsarena och bas för utvecklande av elevers ämneskunnande)
- Hur utvecklar vi elevernas delaktighet och når alla elever i klassrummet? (resonemang runt kommunikation, interaktion och didaktiska redskap som stöder elevernas kunskapsutveckling inom ämnet)

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på delkursen ska studenten kunna:

- diskutera och analysera ämnesdidaktiskt relevanta frågeställningar kring forskning om undervisning och lärande med relevans för professionen och det aktuella ämnet,
- planera och didaktiskt resonera kring ett upplägg av ett kunskapsområde utifrån relevanta styrdokument och centrala ämnesdidaktiska begrepp samt begrepp och kunskaper om betyg och bedömning,
- identifiera och diskutera ämnesdidaktiska frågor och redskap i arbetet med kunskapsutvecklingen hos olika typer av elevgrupper, såsom flerspråkiga elever och elever med funktionsvariationer,
- föra didaktiska resonemang kring möjligheter och begränsningar med digitala resurser för kunskapssökande och kunskapsbildning i ämnet,

Gunilla Granath Zillén, Institutionen för de humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnenas didaktik, HSD

- resonera kring olika didaktiska redskap för att utveckla kommunikation och interaktion, med syftet att utveckla elevers delaktighet och kunskapsutveckling.

Arbetsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och gruppövningar utan lärare. Under seminarieserien arbetar vi formativt genom diskussioner av delkurslitteraturen, presentationer och respons. All undervisning är obligatorisk. Vid frånvaro ska undervisande lärare kontaktas för kompletteringsuppgift.

Vid varje seminarietillfälle förbereder ni er genom att läsa den litteratur som kommer att behandlas. Seminarium kommer från latinets *semin*, frö, och själva tanken med ett seminarium är att ett tankefrö ska gro. En förutsättning för att en planta ska slå upp ur marken är dock att ni själva sätter fröet i marken inför varje seminarium: det vill säga att ni läser litteraturen och reflekterar över det ni förkovrar er i.

Under seminariets gång kommer vi att hålla i genomgångar, men vi vill också att ni arbetar praktiskt med de frågeställningar vi behandlar. Obligatoriska uppgifter är att ni ska öva er att planera dels ett moment, dels en kurs (årsplanering). Dessa ska lämnas in som inlämningsuppgift för att nå godkänt.

Utöver den allmändidaktiska och gemensamma litteraturen finns ämnesdidaktisk litteratur specifikt för geografi. Böckerna kommer inte att läsas i sin helhet i denna delkurs men de är böcker som ni kommer att kunna återvända till om flera år.

Examinationen sker dels i form av muntliga seminarieuppgifter dels i form av en hemtentamen (se nedan).

Schema

Undervisningens dagar och innehåll återfinns i schemat nedan, men dubbelkolla alltid med schemalänken;

<https://cloud.timeedit.net/su/web/stud1/ri169XQ2546Z56Qv0Z023Q36yYYg103x9Y95Y5gQ9075524Z98Z6QyyQo.html#contentlinks>

Seminarium	Innehåll	Litteratur att läsa inför seminariet
Sem. 1 Måndag 1/11	Ämnesdidaktik och skolans uppdrag	Wahlström, N. (2015), ss. 97-121, 145-148 (sidorna 131-156, 179-192 i andra upplagan, 2016) Biesta, G. (2011) s.11-34
Sem. 2 Onsdag 3/11	Läroplansteori och kunskap	Wahlström, N. (2015), ss. 9-50 (sidorna 11-52 i andra upplagan, 2016) Carlgren, I. (2015) s.57-69, 235-253, Biesta, G. (2011) Ämnes- och kursplaner för Geografi– nås på Skolverkets web

		Kommentarmaterial till ny ämnesplan 2022 (i Athena)
	Självstudier	
Sem. 3 Fredag 5/11	Ämnesdidaktik; Geografi och styrdokument	Fridfeldt, A. & Molin, L. (2010) "Modern geografi i skola och gymnasium..." Torbjörnsson, T (2015) "Geografiämnets didaktik" Skolverkets kursplan i Geografi
Fredag 5/11	Introduktion VFU	
	Självstudier	
Sem. 4 Måndag 8/11	Formativt arbetssätt, "backward design", bedömning i geografi	Wiggins, G. & McTighe, J. (2010) Nordgren, K, Odenstad, C & Samuelsson (2018) s.9-112 Wahlström, N (2015) s. 134-143 (s168-177 i andra upplagan, 2016) Skolverkets bedömningsstöd i geografi Skolverket SKOLFS 2018:247 Skolverket (2017) Kommentarmaterial (s 33-41)
	Självstudier	
Sem. 5 Onsdag 10/11	Geografiska begrepp och kunskande	Dessen Jankell mfl (2021) Sandahl, J (2018) Roberts, M (2013) kap 1 och kap 9
	Självstudier	
Sem. 6 Fredag 12/11	Planera moment utifrån styrdokument (inför VFU)	Litteratur från tidigare seminarier
	VFU 12/11 – 11/12	
Sem. 7 Torsdag 16/12	Ämnesdidaktik i praktiken; olika elevgrupper, digitala redskap, delaktighet, elevers förståelse av geografi	Litteratur från tidigare seminarier
	Självstudier	
Sem. 8 Måndag 20/12	Språkutvecklande arbetssätt inom geografi – "geografisk litteracitet" Muntlig delkursutvärdering	Biddulph, Lambert & Balderstone (2015) Kap 5, s.153 – 177 Axelsson, M. (2016)
JULUPPEHÅLL	Självstudier	
Sem. 9 Måndag 10/1	Didaktiska begrepp, redskap och ämnesdidaktiska frågeställningar (digitala resurser)	Roberts, M (2013)

	Självstudier	
Sem. 10 Tisdag 11/1	Didaktiska begrepp, redskap och ämnesdidaktiska frågeställningar	Roberts, M (2013)
Fredag 14/1 23.59	Inlämning av tentamen	
	Omtentamen fem veckor efter ordinarie inlämning	

Examinationsuppgift

Delkursen examineras genom skriftliga inlämningsuppgifter (störst vikt läggs vid hemtentamen) och muntliga redovisningar. Betygssättning på delkursen sker enligt sjugradig målrelaterad betygsskala.

Betygssättning på hemtentamen i delkursen sker enligt sjugradig målrelaterad betygsskala (se nedan)

Regler gällande plagiat finns på HSD's hemsida;

<https://www.su.se/hsd/utbildning/studieinformation/kurshemsidor/2.45284>

Betygskriterier

Se separat Pdf.

Litteraturlista

Böcker

Biesta, Gert (2011). *God utbildning i mätningens tidevarv*. Stockholm: Liber [15 sidor]

Biddulph, Mary, Lambert, David & Balderstone, David (2015) *Learning to teach geography in the secondary school: a companion to school experience*. London: Routledge. (350 s)

Carlgren, Ingrid (2015). *Kunskapskulturer och undervisningspraktiker*. Göteborg: Daidalos [kapitel 3 och 12, 30s]

Nordgren, Kenneth, Christina Odenstad & Johan Samuelsson (red.) *Betyg i teori och praktik*, Gleerups 2017. [sid. 9-112]

Wahlström, Ninni (2015). *Läroplansteori och didaktik*. Stockholm: Gleerup [176 sidor, kapitel 3 läses extensivt], alternativt andra upplagan (2016) där kapitel 3 och 5 läses extensivt.

Roberts, Margaret (2013) *Geography Through Enquiry. Approaches to teaching and learning in the secondary school*. Sheffield: Geographical Association [210 s] (Tillgänglig på Athena)

Artiklar

Fridfeldt, Anders & Molin, Lena (2010). "Modern geografi i skola och gymnasium Nya styrdokument för grundskolan (Skola 2011) och gymnasieskolan (Gy 2011)" i *Geografiska notiser* 2010:3 (ss. 123-131) [9 sidor] <http://www.geografitorget.se/gn/nr/2010/bil/3-04.pdf>

Gunilla Granath Zillén, Institutionen för de humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnenas didaktik, HSD

Torbjörnsson, Tomas (2015). "Geografiämnets didaktik" i Jan Wiklund och Tomas Torbjörnsson *Geografi 4-6 lärarbok*. Falköping: Capensis Förlag [21 s] (tillgänglig på Athena)

Wiggins, Grant & McTighe, Jay (2010). *Backward Design – Why "backward" is best*. [3 sidor] (tillgänglig på Athena)

E-resurser

Skolverket (2011). *Ämnesplaner och kursplaner för högstadium och gymnasium*. Tillgängliga på skolverkets hemsida: <http://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser>

Skolverket (2017). *Kommentarmaterial till kursplanen i geografi i grundskolan*. (s 33-41) [10 s]. Tillgänglig på Skolverkets hemsida: <https://www.skolverket.se/getFile?file=3817>

Skolverket (2018). Allmänna råd: Betyg och betygssättning. *SKOLFS 2018:247*. Tillgänglig på Skolverkets hemsida: <https://www.skolverket.se/getFile?file=4000>

[summa 881 s]

Ytterligare artiklar och material (ca 100 sidor) kan tillkomma enligt lärarens anvisningar.

Axelsson, Monica (2016) Litteracitet i olika åldrar och ämnen. Skolverkets läslyft inom Lärportalen, Modul: Från vardagsspråk till ämnesspråk, Del 4: Litteracitetsutveckling.
https://larportalen.skolverket.se/#/modul/5-las-skriv/F%C3%B6rskoleklass/029-vardagssprak-amnessprak/del_04/

Dessen Jankell, Lotta; Sandahl, Johan & Örbring, David (2021). Organising concepts in geography education: a model. *Geography*, 106(2), DOI: 10.1080/00167487.2021.1919406 [11 sidor] (tillgänglig i Athena)

Sandahl, Johan (2018) "Geografi som medborgarbildning" i *Geografiska notiser* 2018:4 (s. 98-108) [10 s] (tillgänglig på Athena)